

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VIII. De erroribus qui falsò adscribuntur summis Pontificibus, Petro, Lino, Anacleto, Thelesphoro, Victori, Zephyrino, Urbano, Pontiano, Cornelio & Marcellino, qui non solùm Pontifices, sed etiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

CAPVT VIII.

De erroribus, qui falso adscribuntur Romanis Pontificibus, Petro, Lino, Anacleto, Telephoro, Victori, Zephyrino, Urbano, Pontiano, Cornelio, & Marcellino, qui non solum Pontifices, sed etiam Martyres fuerunt.

primus pontifex pe-
tro.
ENIAMVS nunc ad singulos Pontifices, *quos* aduersarij nostri errasse contendunt. PRIMVS PETRVS est Romanorum Pontificum; quem non semel, sed bis circa fidem errasse scribitur in suo libro de Primatu Romani Pontificis. Atque hoc argumento potissimum se demonstrasse putat, Romanos Pontifices in fide errare posse. Nullus enim Pontificum Romanorum maiora priuilegia à Deo accepit, quàm Petrus. Petrus Petrum bis errasse, ex diuinis literis manifestum est. Nam Christus negauit Matth. 26. & Gētilis coëgit iudaizare Galat. 2. MAGDEBURGENSES Cent. 2. lib. 2. cap. 10. col. 174. & 560. præter hos duos errores, addunt etiam alios multos lapsus beati Petri. de quibus nos supra scripsimus lib. 2. cap. 11. RESPONDEMVS, sanctum Petrum, cum Christum negauit, nõdum Pontificem summum esse cœpisse. Contra enim traditum ei fuisse à Christo Ecclesiasticum principatum Ioannis ultimo, cum ei Dominus post resurrectionem suam dixit: *Simon Ioannis pasce oues meas.* Itaque negatio illa Petri numeranda nõ est inter errata Pontificum Romanorum. Ad præterea, Christum à Petro negatum fuisse ore, non exinde proinde perdidisse Petrum confessionem fidei, non ipsam fidem; vt supra ostendimus, cap. III.

Quod autem aliquando sanctus Petrus coëgerit Gentis iudaizare, non fuit error prædicationis, sed conuersationis vt Tertullianus monet in libro de præscriptionibus aduersus hæreticos. Non enim sanctus Petrus decreto aliquo sanxit esse iudaizandum, sed contrarium potius docuit Act. 15. quia tamen aliquando Antiochiæ, ne offenderet Iudæos nuptæ conuersos ad fidem, segregauit se à conuiuio Gentilium; exemplo suo coëgit quodammodo etiam Barnabam iudaizare. Nos

Nos verò non negamus, posse Pontifices exemplo suo præbere occasionem errandi; sed illud negamus, posse eos ex cathedra errorem aliquem sequendum toti Ecclesiæ præscribere. Neque verò exempla Pontificum æquè perniciofa Ecclesiæ sunt, ac doctrina; cùm Dominus nos instruxerit, dicens: *Qua dicunt facite; qua faciunt facere nolite.* Matth. 23. Vide quæ supra diximus cap. 28. lib. 1.

SECUNDVS; LINVS, qui sanctū Petrum proximè sequutus est in sede pontificia, ridetur à Magdeburgensibus Centur. 1. lib. 2. cap. 10. col. 627. quod iusserit, ne fœminæ in Ecclesiam ingrederentur capite linteis non cooperto. Sic enim loquuntur: *Instituit, ne qua mulier, (dignum equidem Episcopali cura) nisi capite linteis operto templum ingrederetur.* Sed quid si Linus addidisset, vt id fieret propter Angelos? sine dubio superstitionem esse clamassent. At non meminerant, credo, Centuriatores, Apostolum Paulum non iudicasse indignum sua cura, præcipere 1. Corinth. 11. vt fœminæ velato capite essent propter Angelos: quod exponit Ambrosius in Ecclesia præcipuè esse seruandum ob reuerentiam sacerdotum, qui Angeli in Scripturis appellantur.

TERTIO; ANACLETVM reprehendunt Madeburgenses in eadem Cent. 1. lib. 2. cap. 10. col. 628. quod memoriam sancti Petri construxerit, & ornauerit. scilicet B. Petrus tam male meritis de Ecclesia fuerat, vt dignus esset, cuius memoria penitus interiret. Sed si B. Anacletus reprehendendus est, quod qualecunque monumentum sancti Petri ossibus constituerit: quantum, quæso, peccatum fuit magni Constantini, qui tam sumptuosa basilica, totque donariis aureis & argenteis memoriam sancti Petri exornauit? Sed aliter de his rebus iudicarunt semper omnes homines pij, quàm nunc iudicent aduersarij. Certè CAIVS scriptor nobilissimus, & Apostolicis temporibus vicinus, vt Eusebius refert lib. 2. historiæ, ex versione Ruffini, sepulcris Petri & Pauli, trophæa Apostolorum appellat, quibus Romana Ecclesia quasi columnis firmissimis communitur.

IOANNES CHRYSOSTOMVS homilia vltima in epistolam ad Romanos, summo se teneri desiderio affirmat Romanam veniendi, vt sepulcris Petri & Pauli aduolui posset. Et audi, quæso, quanto cum honore de vrbe Roma, & Apostolorum

lorum corporibus, ac sepulcris loquitur: *Quemadmodum*, inquit, *corpus magnū & validum, duos habet oculos illa* (Roma) *Sanctorum videlicet illorum corpora. Non ita cuius splendescit, quando radios suos sol ex sese dimittit; quemadmodum Romanorum ciuitas duas illas lampades & vigiliarum effundēs. Et infra: Qualibus coronis duabus ornatur ista? qualibus catenis aureis cincta est? quales habet fames? propterea celebro hanc urbem, non propter copiam auri, non propter columnas, non propter aliamphantasiam; sed propter columnas illas Ecclesia. Quis mihi nūc dabit circumfundere corpori Pauli? affigi sepulcro? Videre puluerem corporis illius? Et infra: Hoc corpus urbem hanc munit, quod quatuor turri, parietibusq; mœnibus, ac vallibus tutius est; & cum isto corpore Petri. Nam & uiuentem honorauit? Ascendi, inquit, uisitare Petrum. THEODORETUS quoque in epistola ad Leontium, cum ab aliis rebus multis Romam laudat; tum præcipue Apostolorū sepulcris, quæ (ut ipse loquitur) fidelium animas illuminat. Omitto multa, quæ addi possent testimonia. Nam de reliquiis Sanctorum propria disputatio suo loco instituenda est.*

4. *Telesphorus.*

QUARTO; TELESPHORVM, qui nonus fuit à B. Petro, & glorioso martyrio consumatus est, teste Irenæo lib. 4. cap. 30. accusant Magdeburgenses Cent. 2. cap. 10. col. 212. his rebus: Clericis, inquit, primū mandat, ut septem ante festum hebdomadibus à carne ieiunent: cum contra scriptum sit: Nemo uos iudicet in cibo, & potu. Deinde Missas cumulat, & ritum earum auget, atq; ad tempus alligat: cum neque proprium numerum, neque carimonias, neque tempus, cœna Domini sit instituta. Clericorum item dignitatem, & sanctitatem non effert supra plebeiam, quasi non sit scriptum, omnes uos unum estis in Christo Iesu. Ita nec argui uult à populo sacerdotes, nec accusari: eamq; legem firmissimum uocat sui ordinis munus, constitutum à se, & Patribus contra persecutores.

Hæc uidelicet sunt errata Telesphori: quæ quidem libere iudicantur errata à Centuriatoribus, quia discrepant à regula Lutheri: sed, si iuste iudicamus, nonne potius dicendum est, dogmata Lutheri, qui non patitur delectum ciborum, nec Missas, nec ordinem sacerdotum supra plebem, esse erronata & falsa, quia discrepant à regula Telesphori: nam cum Telesphorus

phorus sanctus Martyr fuerit, & Apostolorum temporibus aded propinquus, vt cum Petro, Paulo, & Ioanne loqui potuerit; nonne credibilius est, melius ab ipso cognosci potuisse Christi doctrinam, quàm à Luthero, qui nec martyr fuit, & annis plusquam mille quadringentis ab Apostolis temporibus abfuit? præsertim cum ratiūculæ illæ Magdeburgensium sint pueriles, & millies solutæ.

Nam quod adferunt ex Paulo: *Nemo vos iudicet in cibo, & potu*, non pugnat contra abstinentiam à carne, quæ assumitur, vel indicitur ad tempus ad edomandam corporis petulantiam; sed contra Iudaicam abstinentiam, qui certis cibis nunquam utebantur, eò quod secundum legem veterem immundi erant. Sic enim ibidem, ad Coloss. 2. Paulus ait: *Nemo vos iudicet in cibo, aut potu, aut in parte diei festi, aut neomeniæ, aut sabbatorum, quæ sunt ōmbra futurorum.*

Quod addunt, cœnam Domini non esse institutam propter numerum, nec propter ritus, nec propter tempus; non negamus. Sed quid inde efficitur? num propterea errauit Telesphorus, qui in Natali Domini voluit ter Missas celebrari; & addidit aliquos ritus, & tempus statuit, quo Missæ celebrandæ sunt? Nam etsi non est cœna Domini propter numerum, ritus & tempus instituta: debuit tamen propter ipsam cœnam Domini rectè celebrandam numerus, ritus, & tempus determinari; nisi fortè tantum Sacramentum minus deceat ordo, quàm confusio.

Quod denique adducunt ex Apostolo: *Omnes vos vnum estis in Christo Iesu*, ad Galat. 3. nihil minus probat, quàm nō esse sacerdotes laicis digniores. Nam, quomodo simus omnes vnum in Christo, explicat Paulus Roman. 12. & 1. Cor. 12. vbi dicit, nos esse vnum corpus, vbi sunt varia membra, oculi, manus, pedes, alia aliis nobiliora & digniora.

QVINTO, VICTOR Papa XV. à Petro, aspersus olim fuit ab hæreticis quibusdam infamia, quasi Christum purum hominem esse docuisset, vt refert Eusebius lib. 5. hist. cap. 28. Sed falsam fuisse illam calumniam, Eusebius ibidem demonstrat ex eo; quod constat, principem illius hæreseos, nomine Theodotum, à Victore excommunicatum fuisse.

6. Zephyrinus

SEXTO, ZEPHYRINVS Victoris successor, videtur hæresim Montani approbasse. Scribit enim Tertullianus in libro contra Praxeam; Romanum Pontificem agnoscentem prophetias Montani, & ex ea agnitione pacem Ecclesiis Asiæ & Phrygiæ inferentem, à Praxea fuisse persuasum, literas pacis reuocare, quas iam emiserat. Constat autem ex historicis, eo tempore Zephyrinum fuisse Romæ Pontificem. Quare Rhennanus in annotationibus ad Tertullianum ponit hoc loco in margine, Episcopus Romanus montanizat. Neque dici potest, eo tempore nondum fuisse damnatam ab Ecclesia hæresim Montani: nam, vt ibidem Tertullianus dicit, Praxea persuasit Pontifici reuocare literas pacis; ea præcipua ratione, quia prædecessores eius, hæresim illam antea damnauissent.

RESPONDEO; non esse omnino fidem habendam Tertulliano in hac parte, quandoquidem ipse Montanista erat. Sicut enim paulò antè Artemon falsò iactauerat, Victorum Romanum Pontificem secum sentire, vt ex Eusebio ostendimus: ita nunc Tertullianus Montanista Romanum Pontificem in Montani sententiâ trahere conatur. Alioqui cur non Eusebius, nec vllus alius notauit hunc errorem in Pontifice Romano?

Quia tamen mendacia super aliquid verum, vè plurimum fundari solent: credibile est, Zephyrinum Pontificem à Montanistis persuasum fuisse, doctrinam Montani non esse diuersam à doctrina Romanæ Ecclesiæ, & ideo eundem Pontificem voluisse eis pacem reddere, quam abstulerant ipsius prædecessores: non quidem quòd approbaret errorem, quem sui maiores improbauerant, sed quòd arbitraretur, falsò de illis erroribus fuisse accusatos Montanistas. Hoc autem non est errare circa fidem, nec Montanizare, vt mentitur Rhennanus; sed errare circa personam. id quod multis aliis sanctis viris accidit. Scribit enim Rufinus lib. 10. hist. cap. 11. Arium, vt Constantino Imperatori persuaderet se esse Catholicum, tanto artificio scripsisse fidem suam, vt à Catholicis putaretur Catholica, & à suis tamen agnosceretur qualis erat. Et Leo epist. 86. ad Nicetam Aquileiensem, monet Episcopum illum, vt Pelagianos ad Ecclesiam redeuntes apertissimis verbis iubeat hæresim abiurare; propterea quòd soleant plerumque Eccle-

Ecclesiam decipere ita composita Confessione fidei suæ, vt Catholici videantur, cum non sint. Tale aliquid videtur Zephyrino etiam Pontifici accidisse.

SEPTIMO; *VRBANVM* à Petro XVIII. Centuriatores. *7. Urbano.* his verbis reprehendunt: *Instituit confirmationem post Baptismum; sed blasphemè dicit, per manus impositionem Episcoporum accipi Spiritum sanctum, & plenè Christianos fieri.* Cent. 3. cap. 10. col. 277. cuius eiusdem erroris reprehendunt etiam Cornelium, col. 282.

At in primis mentiuntur ab Urbano institutam esse Confirmationem. Nam exstat vsus ipsius Actor. 8. & 19. vbi super baptizatos Apostoli manus imponunt, vt accipiant Spiritum sanctum. Et præterea TERTULLIANVS, qui antiquior Urbano & Cornelio fuit, meminit Confirmationis pluribus in locis. In libro de resurrectione carnis: *Caro, inquit, abluitur, & anima emaculetur, caro & ungitur, & anima consecratur.* Et in libro de præscriptione loquens de Diabolo, qui imitatur Baptismum & Confirmationem nostram: *Tingit, inquit, & ipse quosdam & itaq; credentes, & fideles suos; signat illic in fratribus milites suos.* Et in libro de Baptismo: *Exinde, inquit, egressi de lacro perungimur benedicta Vnctione.* Et paulò infra: *Deinde manus imponitur, per benedictionem aduocans & inuitans Spiritum sanctum.* Vide ne apud Tertullianum Vnctionem, signum in fronte, manus impositionem, aduentum Spiritus sancti? Quid igitur Urbanus instituere potuit? Constat autem, Tertullianum antiquiorem Urbano fuisse. Nam Tertullianus vixit tempore Seueri, & filij eius Antonini, vt ex Hieronymo docent Madeburgèses in eadem Cent. 3. cap. 10. col. 277. Quid, quod iidem Centuriatores loco citato numerant inter nãuos Tertulliani, quod post Baptismum agnouerit Vnctionem, & signum Crucis necessaria? Quomodo igitur ista cohærent, vt ab Urbano dicant esse institutũ, quod ipsi antè posuerant inter nãuos Tertulliani Urbano antiquioris?

Deinde; quod addunt Centuriatores, blasphemum esse quod ait Urbanus, accipi Spiritum sanctum, & plenè Christianos homines fieri per impositionem manus Episcoporum, non eget refutatione, cum ipsi nullam adduxerint probationem. Præsertim cum illud idem dicat etiam Corne-

lius, vt ipsi fatentur, & etiam Cyprianus lib. 1. epist. 11. Cornelius catechesi 3. mystagogica, Augustinus in epistolam Iohannis, tract. 6. & alij Patres non raro.

B. pontianus.

OCTAVVS est **PONTIANVS** Urbani successor, quem arguunt Magdeburgenses Cent. 3. cap. 10. colum. 27. quod scripserit, Sacerdotes proprio ore corpus Domini conficere, & populis tradere: ac per Sacerdotes Deum aliorum hostias acceptare, atque eorum peccata donare, & sibi eos reconciliare. Quam sententiam blasphemam vocant Centuriones, sed nihil adferunt, unde probent esse blasphemam. Quam molestè ferre non debent, si nos Martyri sanctissimo, & apostolorum successoribus instituto magis credamus, quam Luthero: præsertim cum illud idem in omnium veterum Patrum scriptis passim legamus.

Audi enim **HIERONYMVM** in epistola ad Heliodorum: Absit, inquit, et de his quidquam sinistrum loquar, qui publico gradu succedentes, Christi corpus sacro ore conficimus, quos & nos Christiani sumus: qui claves regni caelorum habentes quodammodo ante iudicij diem iudicant.

Audi **AUGUSTINVM** in epist. 122. ad Victorianum, unde foeminis captiuis inter Barbaros: Ora, inquit, Deum pro eis, & roga, et etiam ipsas doceat talia dicere, qualia dicuntur inter cetera in oratione & confessione sua fudit ad Deum. Sic enim sunt illæ in terra captiuitatis suæ, quomodo dicant illi in ea terra, sibi nec sacrificare more suo poterant Domini: licet nec ista possunt vel ferre oblationem ad altare Dei, vel innuere tibi Sacerdotem, per quem offerant Deo.

Audi **CHRYSOSTOMVM** in tertio libro de sacerdotibus Corporis, inquit, lepram purgare, seu verius dicam, non quidem purgare, sed purgata ostendere, Iudeorum Sacerdotibus solis licebat: at verò nostris Sacerdotibus non corporis lepram, sed anime sordes non dico purgatas probare, sed purgatas prorsus concessum est. Hæc ille. Quod igitur Pontianus per Sacerdotes corpus Domini confici, aliorum hostias à Deo recipi, peccata hominum dimitti, dixerunt etiam probatissimi auctores Hieronymus, Augustinus, Chrysostomus, nec non ceteri omnes, quos de industria prætermisi.

B. Cornelius.

NONVS est **CORNELIVS**, quem Magdeburgenses Cent. 3. cap. 6. col. 145. & cap. 7. colum. 165. affirmant, docuisse in calice

calice Domini solam aquam esse offerendam. Qui est exploratus error contra Euangelium. sed hæc impudentissima calumnia est. Solum enim hoc probant ex eo, quod Cyprianus lib. 2. epist. 3. ad Cornelium, multa disputat contra hunc errorem. At Cyprianus non dicit, hunc errorem esse illius, ad quem scribit; sed quorundam aliorum: Deinde, epistola illa non ad Cornelium, sed ad Cęcilium quendam Africanum Episcopum scribitur, ut omnia exemplaria testantur. Sed Magdeburgenses tunc fortè largiùs biberant, & scintillantibus ac trementibus oculis vnum legerunt pro alio. Adde, quod Alexander Papa Cornelij prædecessor decretum iam antè ediderat; ne in calice Domini quidquam aliud, quàm vinum aqua mistum offerretur.

Denique; si ex hac epistola alios reprehendunt, cur non se ipsos etiam reprehendunt Centuriatores? Siquidem Cyprianus in hac epistola sapius Eucharistiam vocat sacrificium; & nec solùm aquam, nec solùm vinum, sed vinum aqua temperatum, offerendum esse docet: Lutherani autem & Eucharistiam sacrificium esse obstinatissimè negant, & in calice solùm vinum sine aqua consecrandum putant.

DECIMVS est MARCELLINVS, qui idolis sacrificauit, ut constat ex Pontificali Damasi, ex Concilio Sinuessano, & ex epistola Nicolai I. ad Michaëlem. At Marcellinus nec docuit aliquid contra fidem, nec fuit hæreticus, vel infidelis, nisi actu externo ob metum mortis. Vtrum autem propter actum illum externum exciderit à pontificatu, an non, parum refert; quandoquidem se ipse pontificatu mox abdicauit, & paulò post martyrio coronatus est. Crediderim tamen, non excidisse eum ipso facto à pontificatu, quia satis constabat omnibus, eum solo metu idolis sacrificasse.

CAPVT IX.

De iis, qua Liberio & Felici II. obiiciuntur.

VND ECIMVS Pontifex, qui erroris arguitur, est LIBERIVS. quãuis enim Magdeburgenses Centur. 4. cap. 10. col. 1284. non audeant quidquam de Liberio definire: Tamen Tilmannus HESHVS in s. lib. 1. de Ecclesia, cap. 9. audacter affirmat, eum Ariana hæres